

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 9Co/104/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8113225947
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 06. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Milan Šebeň
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2015:8113225947.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v právnej veci navrhovateľa: N. E., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom Obecný úrad F., zastúpeného RNDr. F. E., nar. X.X.XXXX, bytom U. XX, C., proti odporkyni: Ing. N. E., rod. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. - časť F. XX, o určenie výživného pre plnoleté dieťa, o odvolaní navrhovateľa a odporkyne proti rozsudku Okresného súdu Prešov č. k. 8C/212/2013-180 zo dňa 9.1.2015, takto

rozhodol:

Zrušuje rozsudok a vec vracia súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Navrhovateľ sa návrhom podaným na Okresnom súde Prešov dňa 6.9.2013 domáhal, aby súd zaviazal odporkyňu povinnosťou prispievať na výživu sumou 250,- eur mesačne počnúc od septembra 2011 do budúcnosti. Súd prvého stupňa o tomto návrhu rozhodol rozsudkom č. k. 8C/212/2013-180 zo dňa 9.1.2015 tak, že zaviazal odporkyňu prispievať na výživu navrhovateľa sumou 70,- eur mesačne počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku do budúcnosti k rukám navrhovateľa, vždy do 15. dňa príslušného kalendárneho mesiaca vopred. Zároveň druhým výrokom svojho rozsudku vyslovil, že dlžné výživné za obdobie od 6.9.2013 do 31.1.2015 v sume 336,25 eur sa povoľuje odporkyni splácať v splátkach po 25,- eur mesačne spolu s bežným výživným pod následkom straty výhody splátok. V prevyšujúcej časti návrh zamietol a navrhovateľovi náhradu trov konania nepriznal.

Po vykonanom dokazovaní mal súd za preukázaný príjem odporkyne vo výške 617,31 eur mesačne. Má okrem navrhovateľa vyživovaciu povinnosť voči plnoletej dcére E., s ktorou žije v spoločnej domácnosti. Zohľadniac potreby navrhovateľa a možnosti a schopnosti odporkyne mal súd za primerané výživné pre navrhovateľa vo výške 70,- eur mesačne. V ďalšom prvostupňový súd uviedol, že odporkyňa, okrem príjmu zo zamestnania, nemá žiaden iný príjem, ani majetok, ktorý by odôvodňoval priznanie vyššieho výživného. Nástupom navrhovateľa na vysokoškolské štúdium sa nepochybne zvýšili jeho náklady, ktoré súvisia s cestovaním, ošatením, štúdiom a s kultúrnym a spoločenským vyžitím. Výdavky navrhovateľa, okrem výživného zo strany odporkyne, sú čiastočne kryté aj súdom určeným výživným zo strany jeho otca, pričom zvyšné náklady navrhovateľa v súvislosti jeho štúdiom, čiastočne kompenzuje aj sociálne štipendium, ktoré poberá, keď zároveň odporkyňa v prospech navrhovateľa poukazuje aj príspevok na dieťa, t. j. sociálnu dávku, ktorá je nepochybne jej osobným nárokom o nárokom v sume 23,51 eur mesačne. Ďalej prvostupňový súd konštatoval, že odporkyňa od podania návrhu navrhovateľovi dobrovoľne prispievala na

výživné sumou 50,- eur mesačne, ktoré súd započítal do dlžného výživného. Určením výživného od podania návrhu vznikol odporkyni na výživnom dlh za obdobie od 6.9.2013 do 31.1.2015 vo výške 336,25 eur, ktoré v súlade s ustanovením § 160 ods. 1 O.s.p. súd prvého stupňa povolil odporkyni splácať spolu s bežným výživným v pravidelných splátkach vo výške 25,- eur mesačne až do zaplatenia, počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku, a to tak, že nezaplatením zročnej splátky sa stáva splatným celý dlh. Súd prvého stupňa návrh navrhovateľa na určenie výživného podrobil skúmaniu aj z hľadiska dobrých mravov a dospel k záveru, že vzťahy medzi účastníkmi konania sú hlboko a vážne narušené a existuje reálna hrozba ich trvalého rozvratu. Správanie navrhovateľa voči odporkyni

je neštandardné, absentujúce prirodzený rešpekt a úctu, ktorá ma existovať na strane detí voči rodičom. Na druhej strane podľa okresného súdu toto správanie sa navrhovateľa nie je svojvoľné a nie je vylúčené, že je dôsledkom neprimeraného a necitlivého vedenia výchovy zo strany odporkyne v čase, keď jej navrhovateľ, ako maloleté dieťa, bol zverený do osobnej starostlivosti. Preto podľa názoru súdu prvého stupňa neprichádza do úvahy aplikácia zákonného ustanovenia, ktoré vylučuje priznanie výživného, keď to by bolo v rozpore s dobrými mravmi. Navrhovateľ v konaní vyjadril svoju ľútosť nad intenzitou narušenia vzájomných vzťahov a potrebu ich úpravy. Súd zároveň apeloval na účastníkov konania, na ich morálnu povinnosť citlivým, adekvátnym spôsobom, zdržať sa negatívnych emócií, vyvinúť maximálne úsilie, tieto narušené vzťahy obnoviť. Napriek skutočnosti, že navrhovateľ je plnoletý, mal prvostupňový súd za to, že existencia vzájomných citových väzieb medzi ním a jeho matkou je pre jeho ďalší život a jeho kvalitu, zásadná.

Vzhľadom k tomu, že určenie výživného v prípade, ak je navrhovateľom plnoletá osoba, je možné iba od podania návrhu a nie spätne, súd návrh v časti, ktorou sa navrhovateľ domáhal určenia výživného podaním návrhu, zamietol. Taktiež súd prvého stupňa po preskúmaní okolností, čo sa týka priznania výživného, zamietol návrh na priznanie výživného v sume prevyšujúcej súdom priznanú sumu 70,- eur mesačne.

O trovách konania prvostupňový súd rozhodol v zmysle § 142 ods. 1 O.s.p., úspešnému žalobcovi nárok na náhradu trov konania nepriznal vzhľadom k tomu, že mu žiadne trovy preukázateľne nevznikli.

Voči tomuto rozsudku podali v zákonnej lehote odvolanie obaja účastníci konania. Navrhovateľ v podanom odvolaní poukázal na to, že súd prvého stupňa opomenul zohľadniť v rámci príjmu odporkyne zisk 100,- eur z prenájmu bytu, ako aj to, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov, pričom, ak mu otec dá čokoľvek nad rámec výživného zo svojho, lebo si matka svoju povinnosť neplní dostatočne, nemôže to slúžiť ako zámienka, aby súd rozsudkom zmiernil jej povinnosť a tým nepriamo zaťažil druhého rodiča, ktorý je zodpovednejší. V ďalšom odvolateľ uviedol, že súd prvého stupňa sa mýlil, pokiaľ konštatoval, že prídavok na dieťa je osobným nárokom odporkyne, keď oprávnená osoba má na tento prídavok nárok, ak sa stará o nezaopatrené dieťa, pričom navrhovateľ od roku 2011 nežije v spoločnej domácnosti s odporkyňou, ktorá sa o neho nestará, teda jej zo zákona zanikol nárok na prídavok na dieťa. Podľa odvolateľa otec má percentuálne v pomere k svojim príjmom určené výživné trikrát vyššie ako matka, keď výživné z príjmu otca predstavuje 24,79 % a z príjmu matky 9,45 %. Navrhovateľ a jeho sestra E. sú dospelí, keď sestra býva u matky a navrhovateľ u otca, pričom neexistujú žiadne právne rozumné dôvody, pre ktoré by mali byť také veľké rozdiely v určenom výživnom medzi jednotlivými

rodičmi. Pokiaľ sa súd prvého stupňa v písomnom odôvodnení rozsudku zaoberá z veľkej časti narušenými vzťahmi, podľa odvolateľa už samotný fakt, že existuje inštitút určenia výživného pre plnoleté dieťa, predpokladá narušené vzťahy, lebo ak by tieto neboli narušené, nebolo potrebné sa súdiť s matkou. Matka sa podľa žalobcu neustále pokúša vyprovokovať konflikt, ale on sa snaží na to nereagovať. Jeden podobný, ňou vykonštruovali slovný konflikt, riešili toho času na priestupkovom oddelení okresného úradu. Nie je toto však ani právoplatné skončené, nakoľko navrhovateľ v zákonnej lehote podal odvolanie.

Odporkyňa v podanom odvolaní napadla odvolanie v jeho zaväzujúcej časti, ako aj v časti, v ktorej jej súd prvého stupňa povolil splatiť zmeškané výživné v splátkach. V prvom rade namietala, že súd prvého stupňa pochybil, ak neaplikoval ustanovenie § 75 ods. 2 Zákona o rodine, na základe ktorého výživné nemožno priznať, ak by bolo v rozpore s dobrými mravmi, a to aj s poukazom na ustanovenie § 43 ods. 2 citovaného zákona, podľa ktorého je dieťa povinné svojim rodičom prejavovať primeranú úctu a rešpektovať ich. Podľa odvolateľky neide o rýdzo proklamatívne ustanovenie, keďže nesplnenie tejto povinnosti zo strany plnoletého dieťaťa má za následok nemožnosť priznať výživné podľa ustanovení § 75 ods. 2 Zákona o rodine. Súd dospel vykonaným dokazovaním k záveru, že správanie sa navrhovateľa voči nej, ako jeho matke, je „neštandardné, absentujúce prirodzený rešpekt a úctu“, avšak uvedené zákonné ustanovenie neaplikoval, pretože podľa jeho názoru nie je vylúčené, že uvedené správanie je dôsledkom neprimeraného a necitlivého vedenia a výchovy zo strany matky. Uvedený záver podľa názoru odporkyne neobstojí a nemá oporu ani vo vykonanom dokazovaní. V konaní bolo jednoznačne preukázané, že syn sa dlhodobo správal voči nej neúctivo, bez rešpektu, ktorý si ako jeho matka, ktorá mu poskytovala starostlivosť od jeho narodenia, zaslúži a neplní si tak povinnosť, ktorá mu vyplýva z platnej právnej úpravy, konkrétne z ustanovení § 43 ods. 2 Zákona o rodine. Odvolateľka zopakovala

svoje tvrdenia uvádzané pred súdom prvého stupňa ohľadom správania sa navrhovateľa voči nej, ktorý sa podľa nej správa k nej násilne, oslovuje ju krstným menom „N.“, zároveň na ňu vykrikuje „N. vráť diplom“, N. umy si zuby,“ „N., kde je kanda“. Zároveň uviedla, že si ju žalobca nahráva na kameru, píše jej drzé a urážlivé SMS správy, dvakrát ju spoza plotu ostriekal slzným sprejom, ako aj, že ju dvakrát spoza plotu oplul, pričom opakovane svoju babku aj ju spoza plotu oblieval vedrom vody. V ďalšom uviedla, že navrhovateľ polámal a sekerou rozrúbal vchodové dvere záhradnej bránky a napriek upozorneniam, aby tak nerobil, vbehol na dvor odporkyne a sotil ju, takže spadla na zem. Zároveň uviedla ďalšie prípady nevhodného správania sa navrhovateľa voči nej. Podľa odporkyne bol navrhovateľ za toto konanie priestupkovo riešený, pritom celkom bol uznaný vinný z troch priestupkov. Jeho ataky na osobu odporkyne majú stupňovať, pričom aj po rozhodnutí súdu sa dopustil ďalších troch útokov na jej osobu, ktoré hlásila na políciu, preto vzhľadom na vyššie uvedené má za to, že sú splnené zákonné podmienky na postup súdu podľa ustanovení § 75 ods. 2 Zákona o rodine. Neobstojí záver súdu, že uvedené správanie navrhovateľa voči nej, je zrejme dôsledkom neprimeraného a necitlivého vedenia z jej strany v čase, keď jej bol navrhovateľ ako maloletý zverený do osobnej starostlivosti, keď uvedené nebolo v konaní žiadnym spôsobom preukázané a jedná sa len o účelové tvrdenie navrhovateľa, resp. jeho otca, ktorý ho v konaní zastupoval. Nič také ani nebolo zistené v konaniach na úpravu práv a povinnosti k maloletým deťom, jednak na čas do rozvodu a po rozvode manželstva, ktoré sa viedli na Okresnom súde v Prešove, pričom v rámci niektorých konaní bol navrhovateľ ešte ako maloletý vypočutý súdom pracovníčkou Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, odboru sociálno-právnej ochrany detí a sociálnej kurately, boli vypracované znalecké posudky odborníkom - klinickým psychológom z oblasti detskej psychológie. Nikdy nebolo zistené akýmkoľvek spôsobom neprimerané alebo necitlivé správanie sa odporkyne k navrhovateľovi. Uvedený záver súdu je teda hypotetický a nemá oporu vo vykonanom dokazovaní. Svojho syna má rada a poskytovala mu osobnú starostlivosť od jeho narodenia, najlepšie ako vedela. Veľmi ju mrzí, že sa syn správa k nej tak, ako sa správa, pričom to vníma ako manipuláciu a negatívny vplyv zo strany jeho otca. V druhom rade namietala odporkyňa to, že súd prvého stupňa nesprávne vyhodnotil na základe vykonaného dokazovania potrebu plnoletého dieťaťa a schopnosti a možnosti povinného rodiča. Uviedla, že súd nedostatočne preskúmal schopnosti a možnosti otca navrhovateľa, ktorý má tiež voči navrhovateľovi vyživovaciu povinnosť, keď jeho mesačný príjem pozostáva z výplaty 540,74 eur mesačne a cca 5.000,- eur, ktoré mu mesačne firma vypláca ešte okrem bežnej výplaty. Mesačné príjmy a výdavky navrhovateľa, ktoré uvádzal v súdnom konaní, vysoko prevyšujú finančné možnosti a životnú úroveň odporkyne, ktoré tiež súd prvého stupňa vo svojom rozhodnutí nesprávne posúdil, pričom v rámci potrieb navrhovateľa zohľadnil aj výdavky, ktoré nie sú nevyhnuté. Ide napríklad o bývanie v C. v sume 200,- eur mesačne za podnájom, pričom navrhovateľovi bol riadne pridelený slušný internát za 40,- eur mesačne, kde aj istý čas býval. V ďalšom sa jedná o samostatné bývanie v S. vo výške 150,- eur mesačne, pričom v čase, keď je navrhovateľ na K., sa takmer výlučne zdržiava v otcovej chatke v obci F. - F.. Navrhovateľ má možnosť bývať aj u odporkyni, ktorú však nevyužíva, pričom taktiež môže bývať spolu so svojím otcom, ktorý ma k dispozícii byty v S., v C. a vo N., ktoré rovnako navrhovateľ nevyužíva. Aby navrhovateľ mal pre seba samostatne zväčša nevyužitý byt v S., kde prespí maximálne desaťkrát ročne, toto odporkyňa nepovažuje za nevyhnutný výdaj navrhovateľa.

Keďže čistý príjem odporkyne je 617,- eur mesačne, po odpočítaní nevyhnutných výdavkov jej zostane 87,- eur, ktorý zostatok jej nepokryje náklady ani na stravu za 3,- eur denne, nehovoriac o iných potrebných výdavkoch, ako oblečenie, obuv, hygienické a čistiace potreby atď.. Zároveň je povinná ešte živiť jej plnoletú dcéru E., ktorá s ňou býva v spoločnej domácnosti a je žiačkou tretieho ročníka gymnázia. Celé toto konanie považuje za výsledok manipulácie navrhovateľa zo strany jeho otca, ktorý sa snaží cez neho ohroziť základné životné potreby ich plnoletej dcéry. Vzhľadom na uvedené žiadala, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvého stupňa zmenil tak, že návrh navrhovateľa v celom rozsahu zamietne, alternatívne, aby ju zaviazal prispievať na výživu žalobcu sumou 30,- eur mesačne.

Navrhovateľ vo svojom vyjadrení k odvolaniu odporkyne uviedol, že si zamieňa v zákone uvedenú „primeranú úctu“ s bezpodmienečnou podriadenosťou a poslušnosťou, keď odporkyňa mala celý život nadávať, v detstve ho biť a učiť jeho aj sestru nadávkam, k násilnostiam a k zlomyseľnostiam proti otcovi, ako aj iným ľuďom. Ďalej ho mala odporkyňa vyhodiť z domu a zničiť jeho vzťah k babke, k sestre. Rozhodnutie o vine, na ktoré sa odvoláva odporkyňa, nie je právoplatné, keď proti nemu podal v zákonnej lehote odvolanie. Toto jeho správanie si odporkyňa vymyslela práve kvôli vedenému súdному konaniu o výživné, aby v ňom mohla využiť ustanovenie § 75 ods. 2 o dobrých mravoch. V ďalšom poukázal na zlé správanie odporkyne voči jeho otcovi (bývalému manželovi). Pokiaľ odporkyňa

v podanom odvolaní argumentovala tým, že žiadne jej nevhodné správanie nebolo zistené v konaniach o úpravu práv a povinností k maloletým deťom, k tomuto navrhovateľ uviedol, že jeho, ako aj sestru, odporkyňa vopred naučila, čo majú vypovedať, strašila ich detským domovom a otcom a vyhrážala sa im. Na svojho otca sa obrátil až po niekoľkých mesiacoch bývania v holobyte, keď ho matka nechcela pustiť domov, pričom prvý rok po jeho vyhodení z bytu mu matka neplatila vôbec výživné a žil len z otcových 230,- eur. Dokonca naň v tom čase odporkyňa poberala prídavky na deti a daňový bonus. Pokiaľ ide o samostatné bývanie v S., je výlučne otcova vec, koho si pozve k sebe bývať domov.

Odporkyňa vo svojom vyjadrení k odvolaniu navrhovateľa súdu uviedla, že nesúhlasí s návrhom žalobcu, aby odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok súdu prvého a určil výživné na plnoleté dieťa vo výške 140,- eur, keď má za to, že v konaní sú splnené zákonné podmienky na postup podľa ust. § 75 ods. 2 Zákona o rodine. t. j., nepriznanie výživného na plnoleté dieťa pre rozpor s dobrými mravmi. Ak by odvolací súd dospel aj napriek k tomu záveru, že existujú zákonné dôvody na priznanie výživného, mala žalovaná za to, že súdom priznaná výška výživného nie je primeraná a nezohľadňuje potreby plnoletého dieťaťa a schopnosti a možnosti povinného rodiča. Pokiaľ navrhovateľ argumentuje jej príjmom vo výške 150,- eur mesačne z prenájmu bytu, jedná sa o byt po neplatičoch, ktorý nájomník postupne svojpomocne opravuje, čo je vlastne náhrada nájomného. Mala za to, že súd prvého stupňa správne uviedol, že prídavok na dieťa je nepochybne jej príjmom, nakoľko syn ešte ako neplnoletý, jej bol zverený do opatery.

Krajský súd v Prešove ako odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.) po zistení, že odvolanie oboch účastníkov bolo podané včas (§ 201 a § 204 O.s.p.), viazaný rozsahom a dôvodmi odvolaní (§ 212 ods. 1 O.s.p.) a viazaný skutkovým stavom zisteným súdom prvého stupňa podľa (§ 203 ods. 1 O.s.p.), prejednal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania a po prejednaní veci dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvého stupňa je potrebné zrušiť vo všetkých výrokoch podľa ustanovení § 221 ods. 1 písm. h) a ods. 2 O.s.p. a vrátiť mu vec na ďalšie konanie pre jeho nepreskúmateľnosť a z nedostatku dôvodov.

Predmetom odvolacieho prieskumu bolo jednak odvolanie navrhovateľa proti tomu výroku rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým v prevyšujúcej časti návrh nad priznanú sumu 70,- eur mesačne zamietol, t. j. od sumy 70,- do sumy 205,- eur mesačne, ako aj odvolanie odporkyne voči prvým dvom výrokovým časťami rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým ju zaviazal prispievať na výživu žalovaného sumou 70,- eur mesačne a zároveň určil dlžné výživne vo výške 336,25 eur, ktoré za obdobie od 6.9.2013 do 31.1.2015 vo výške 336,25 eur, povolil odporkyňi splácať v splátkach po 25,- eur spolu s bežným výživným.

Právny rámec veci tvoria tieto právne ustanovenia:

Podľa ust. § 62 ods. 1 zák. č. 36/2005 Z. z. o rodine v znení neskorších predpisov, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa ust. § 62 ods. 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov, dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa ust. § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na sebe berie.

Podľa ust. § 75 ods. 2 Zákona o rodine, výživné nemožno priznať, ak by bolo v rozpore s dobrými mravmi; to neplatí, ak ide o výživné pre maloleté deti.

Odvolací súd má za to, že súd prvého stupňa vec nesprávne právne posúdil, pričom nevykonal dokazovanie v potrebnom rozsahu tak, aby správne vec skutkovo zistil. Právne závery súdu nezodpovedajú skutkovým zisteniam a skutkové zistenia súdu prvého stupňa nezodpovedajú vykonanému dokazovaniu. Na zdôraznenie nedostatku zistených skutkových dôvodov je potrebné zároveň uviesť, že súd prvého stupňa sa nedostatočne vysporiadal s námietkami odporkyne v tom

smere, že priznanie výživného navrhovateľovi by bolo v rozpore s dobrými mravmi (§ 75 ods. 2 Zákona o rodine).

Niet pochýb o tom, že právo na výživné od povinného (okrem práva maloletých detí na výživné), musí byť v súlade s dobrými mravmi. Výživné na plnoleté dieťa nemožno priznať v prípade, ak na to existujú dôvody na strane oprávneného, spočívajúce v takom jeho správaní voči rodičovi, ktoré spôsobí stratu práva priznať mu výživné. Dobré mravy sú nepísané pravidlá slušnosti, ľudskosti, tolerancie, poctivosti a dôvery, ktoré nie sú presne definované, ale sú všeobecne akceptovateľné v spoločnosti ako mravné princípy. Súd ich preto musí posudzovať konkrétne v každom individuálnom prípade ako konanie účastníkov v určitom čase a v mieste.

V prejednávanej veci je nesporné, že vzťahy medzi účastníkmi nezodpovedajú vzťahom rodiča a dospelého dieťaťa, keď narušenie ich vzťahov malo pravdepodobne dôvod v rozporoch rodičov navrhovateľa, ktoré sa preniesli aj do vzájomných vzťahov účastníkov konania. Správanie navrhovateľa voči odporkyni v podstate preukázané svedeckými výpoveďami, ale aj priznaním samotného navrhovateľa, sa zásadne vymyká z rámca spoločensky žiadúceho sa správania dieťaťa k rodičovi. Dôkazom neprijateľnosti takéhoto správania sa navrhovateľa je skutočnosť, že bol uznaný, hoci zatiaľ neprávoplatne, zo spáchania viacerých priestupkov proti občianskemu spolunažívaniu a poškodzovaniu majetku vo vzťahu voči odporkyni.

V prípade, že po doplnení dokazovania navrhnutým účastníkmi, bude možné dospieť k záveru, že správanie sa navrhovateľa voči odporkyni nebolo v rozpore s dobrými mravmi, bude nevyhnutné vporiadať sa s rozsahom odôvodnených potrieb navrhovateľa.

Zo skôr citovaných ustanovení vyplýva, že prispievať na výživu svojich detí je zákonnou povinnosťou obidvoch rodičov, ktorá trvá do doby, kým dieťa nenadobudne schopnosť samostatne sa živiť. Schopnosťou dieťaťa samostatne sa živiť treba rozumieť schopnosť samostatne, z vlastných zdrojov uspokojovať všetky relevantné životné náklady. Vyžaduje sa, aby táto schopnosť napĺňala požiadavku trvalosti tohto stavu, príjem náhodného charakteru nemožno považovať za nadobudnutie schopnosti samostatne sa živiť. Ako okolnosť, počas ktorej trvá vyživovacia povinnosť rodičov (odôvodnená úlohou rodiča viesť dieťa k získaniu vzdelania a tým potrebných predpokladov na sebarealizáciu), sa akceptuje

štúdium. Pre nadobudnutie schopnosti samostatne sa živiť sú dané podmienky ukončením jedného štúdia toho istého stupňa (pojem sústavná príprava na povolanie) a vychádza sa z definitívnosti získania predpokladov na výkon povolania. Vyživovacia povinnosť rodičov voči deťom nezaniká po dobu štúdia, pokiaľ v ňom dieťa riadne pokračuje, a to až do jeho skončenia. Schopnosť dieťaťa samostatne sa živiť nezávisí teda ani od dosiahnutia určitej vekovej hranice, napríklad plnoletosti, ale iba od toho, či dokáže svoje potreby samostatne z vlastných zdrojov uspokojovať.

Súd prvého stupňa sa nedostatočne zaoberal schopnosťou navrhovateľa samostatne sa živiť a s rozsahom odôvodnených potrieb. Z obsahu spisu síce vyplýva, že navrhovateľ pokračuje vo vysokoškolskom štúdiu na Fakulte informatiky, Z. univerzite v C., v tzv. bakalárskej forme štúdia. Nie je však zisťované, či sa jedná o štúdium denné, plne vyťažujúce navrhovateľa ako študenta, či o inú formu štúdia časovo umožňujúcu aj iné aktivity, vrátane pracovnej činnosti. Súd prvého stupňa bez ďalšieho prijal záver, že navrhovateľ nie je schopný sám sa živiť, a preto je výživou odkázaný na svojich rodičov. Schopnosť dieťaťa samostatne sa živiť totiž nezávisí od veku a dôvodom pre zánik vyživovacej povinnosti rodičov nie je skutočnosť, že dieťa je schopné akejkoľvek zárobkovej činnosti bez ohľadu na jeho schopnosti, zdravotný stav a celkovú telesnú spôsobilosť. Až po prijatí záveru, že navrhovateľ nie je schopný, a to ani čiastočne hradiť náklady spojené so svojou výživou a je stále odkázaný výživou na svojich rodičov, bude potrebné ustáliť rozsah vyživovacej povinnosti odporkyne. V tomto smere je potrebné vychádzať zo zistenia, že rodičia navrhovateľa majú aj ďalšie vyživovacie povinnosti a z výšky konkrétneho príjmu ktorý im dovoľuje platiť výživné navrhovateľovi bez ohrozenia svojich základných životných potrieb. V tomto smere je podstatným, pokiaľ sa týka nevyhnutných výdajov žalobcu, posúdenie jeho nákladov na bývanie v C. v sume 200,- eur mesačne za podnájom, keď je nepochybné a nebolo to v konaní ani sporné, že navrhovateľovi bol riadne pridelený internát vo výške 40,- eur mesačne, kde aj istý čas býval, z ktorého bez zrejmeho dôvodu odišiel. Rovnako sa súd prvého stupňa nijako vysporiadal s opodstatnenosťou nákladov na samostatné

bývanie v čase jeho pobytu v S., pričom na toto samostatné bývanie uhrádza navrhovateľ podľa svojho tvrdenia 150,- eur mesačne, keď zo spisu vyplýva, že ako otec navrhovateľa, tak aj jeho matka majú v meste S. vlastné bývanie, u ktorých by sa mohol navrhovateľ v čase svojho pobytu v S. zdržiavať s tým, že ani navrhovateľ nijako súdu nezdôvodnil potrebu týchto samostatných bývaní, či už v meste C. počas plnenia jeho študijných povinností, alebo v meste S. počas jeho pobytu doma.

Dôvody, ktoré v doterajšom priebehu konania uvádzal navrhovateľ na zdôvodnenie svojho správania sa voči odporkyni, nemôžu anulovať dôsledky jeho správania sa k odporkyni, ktoré nie je možné označiť inak, ako spoločensky neprijateľné.

Poukazujúc na uvedené preto odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v jeho napádaných výrokoch o určení výživného, zmeškaného výživného a zamietnutí v časti nároku žalobcu na výšku výživného zrušil a zároveň tento rozsudok zrušil aj v súvisiacom výroku o trovách konania podľa § 221 ods. 1 písm. h) a ods. 2 O.s.p. a vec mu vrátil na ďalšie konanie z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci spojené s nedostatočne zisteným skutkovým stavom. Len v prípade preukázania, že tvrdenie odporkyne, sestry navrhovateľa a starej matky boli nepravdivé, vznikne dôvod na doplnenie dokazovania ohľadom schopností a možností navrhovateľa sám sa živiť a jeho odôvodnených potrieb, ako aj schopnosti a možnosti odporkyne prispievať na jeho výživu.

Zároveň súd prvého stupňa rozhodne aj o trovách celého konania, vrátane tohto odvolacieho konania.

Toto rozhodnutie prijal odvolací senát Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 Zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je odvolanie prípustné.